

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู
สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร

**Skill of School Administrators in 21st Century by Perception of Teacher
Under the Jurisdiction of the Bangkhunthian District Office
in Cluster 71, Bangkok Metropolis**

ณัฐกร วรรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Nathakorn Wannawat and Pavidha Tharasrisutti

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, Email : darly468topfee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับ การศึกษาและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำนวน 145 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้ ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึง ทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe และวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการ เปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุน เทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน ทั้งนี้ครูที่มี

ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีมีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีทั้งภาพรวม ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ และด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์

คำสำคัญ : การรับรู้ของครู; ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

Abstracts

This research has purpose to study and compare skills of school administrators in 21st century by perception of teacher under the jurisdiction of the Bangkhunthian District Office in cluster 71, Bangkok Metropolis by classifying in level of education and work experience. The representative samples of this research are 145 teachers in school under the jurisdiction of the Bangkhunthian District Office in cluster 71, Bangkok Metropolis. Sample size determination using by using Simple Random Sampling. The tool using to collect data is questionnaire rating scale 5, 40 questions. The content precision was 1.00, the confidence questionnaire was 0.98. the statistical index use for research are frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test statistic and one-way ANOVA. When the differences are found, use Scheffe's test and Fisher's Least Significant Difference's test..

Findings are as follow 1. Skill of school administrators in 21st century by perception of teacher under the jurisdiction of the Bangkhunthian District Office in cluster 71, Bangkok Metropolis by overview and each side, is high 2. The comparison result of skill of school administrators in 21st century by perception of teacher under the jurisdiction of the Bangkhunthian District Office in cluster 71, Bangkok Metropolis, classifying by level of education is not different, classifying by work experience. By overview and each side, there is the difference. In order that 10 years experience teacher has perception more than 5 years experience teacher by overview of technology-digital literacy skill, creative skill and human relationship skill..

keywords: Perception of teacher; Skill of school administrators in 21st century

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก และมีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมืองสังคมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคมทำให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งรีบ โดยการมุ่งให้ประชากรของประเทศมีลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ร่วมมือกันเสริมสร้างชุมชนสังคมและประเทศชาติ กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตนและแสดงบทบาทความเป็นผู้นำและ

นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อครู มีบทบาทต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษานั้นคือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ เป็นมนุษย์ที่ประสิทธิภาพ มีทักษะสำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกของการแข่งขัน มีทิศทางการพัฒนาและแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ มีการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีความพร้อมในด้านทักษะที่โดดเด่น คือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสร้างสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรมยุคใหม่เพื่อตอบสนองต่อการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ยังพบปัญหาที่เป็นจุดอ่อนของโรงเรียน พบว่าครูขาดแรงจูงใจ และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เกิดการย้ายเปลี่ยนตำแหน่ง และโอนย้ายทำให้ขาดครูที่มีทักษะความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน และความไม่เพียงพอของเครื่องมือ อุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา (สำนักงานเขตบางขุนเทียน, 2563 : ออนไลน์) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการนำมาปรับปรุงและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

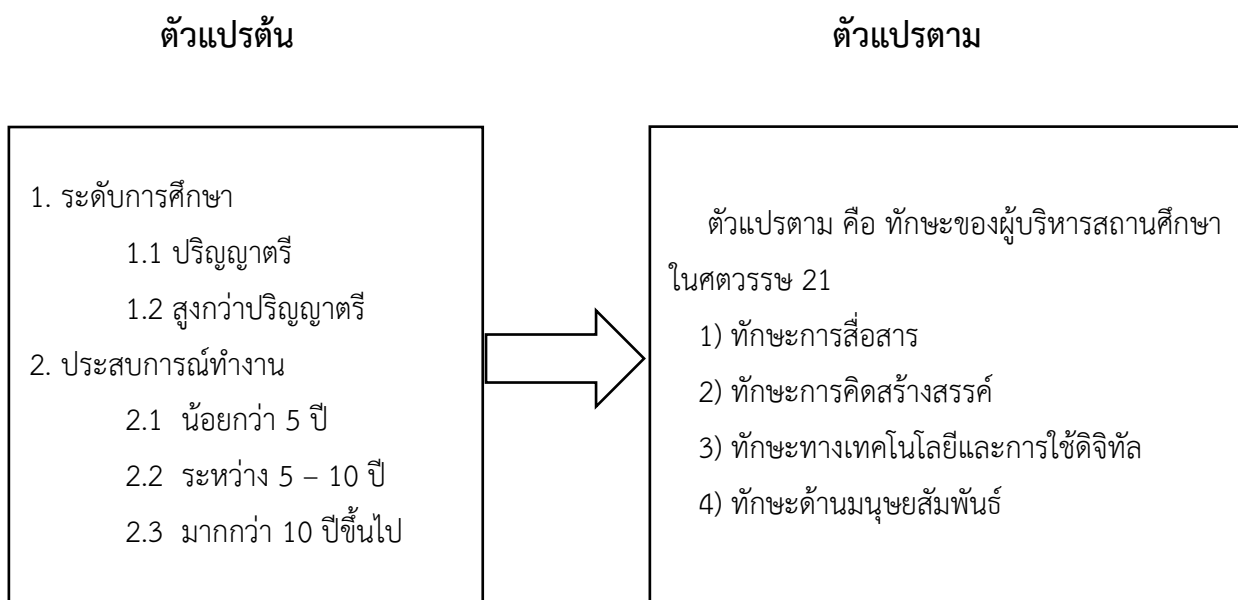
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำนวน 145 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610 อ้างถึงใน ละเอียต ศิลา น้อย, 2562 : 93) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 ซึ่งผู้วิจัยเป็นดำเนินการเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเองสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที่ (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe และวิธี LSD

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.11$) ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.07$) ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.02$) และด้านทักษะการเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 4.00$)

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านทักษะการสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Sheffe's method) และวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยมปรับเปลี่ยนองค์กรให้ทันสมัย พัฒนาทีมงานให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้พัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่ โดยการเข้าร่วมอบรมสัมมนาหาความรู้ใหม่ๆที่ทันสมัย รวมทั้งการสื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดขึ้นในองค์กรขับเคลื่อนด้วยยุทธศาสตร์การบริหารจัดการใหม่ๆ ส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ สื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอให้มีความสำคัญกับความสัมพันธของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ๆ มีการคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบเพื่อพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมด้านเทคโนโลยี การใช้ดิจิทัลและการบูรณาการทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชนท้องถิ่น สถานประกอบการ ที่จะส่งเสริม

สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561 : 115-116) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ให้เหตุผลว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารงาน มีทักษะในการบริหารงาน มีการพัฒนาตนเอง โดยเข้ารับการศึกษาคู่มืออบรมสัมมนาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการศึกษาด้วยตนเองและจากการจัดหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาอบรมสัมมนาจากหน่วยงานระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ จะเห็นได้ว่าการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาและการเลื่อนวิทยฐานะของผู้บริหารสถานศึกษาต้องผ่านการเตรียมความพร้อม ผ่านการอบรมพัฒนาตามหลักสูตรอย่างเข้ม ผ่านการศึกษาดูงานทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความรู้มีความสามารถเพิ่มขึ้น มีประสบการณ์ในการทำงานสูง มีความชำนาญจนทำให้เกิดทักษะการบริหารงานต่างๆ และสอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561 : 103-104) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ให้เหตุผลว่า ผู้บริหารมีการพัฒนาความเป็นผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นแบบอย่างที่ดีทางการมีมนุษยสัมพันธ์ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างอย่างถูกต้องที่ดีทั้งกาย วาจา ใจ ผู้บริหารสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ความสัมพันธ์กับทุกคนอย่างเสมอภาคกัน และมีวิธีการสื่อสารสร้างความร่วมมือกับกลุ่มในฐานะผู้นำอย่างชัดเจน รวมทั้งนำเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวและเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงาน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคล่องแคล่วและประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาไปสู่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าการสื่อสารมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นทั้งภายนอกและภายในองค์กร ทำให้บุคคลที่มีความสามารถในการสื่อสารหรือมีทักษะในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ได้เปรียบมากกว่า เพราะสามารถใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวบุคคลอื่นร่วมมือร่วมใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการที่หลากหลายสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นในองค์กรได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ นฤมล หน่อแก้ว (2562 : 106) ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีศิลปะในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน มีกระบวนการในการถ่ายทอดประสบการณ์ ข้อมูล ข่าวสารได้เป็นอย่างดี

สื่อสาร โนมน์้าว เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานขององค์กรและสามารถสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561 : 88) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีกระบวนการหรือแนวคิดในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสาร ได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย สรุปประเด็นได้ชัดเจนถูกต้อง รัดกุม สามารถถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ภายในองค์กรและถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ชุมชนได้เป็นอย่างดีด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารสามารถคิดนอกกรอบคิดสร้างสรรค์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ประเมินความสำคัญขององค์ประกอบและเชื่อมโยงข้อมูลตัดสินใจระดับย่อยไปหาระดับใหญ่ได้อย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ นำไปสู่การปฏิบัติงาน และสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาของสถานศึกษา เพื่อนำมาจัดทำนโยบายเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันทต่อเหตุการณ์ในยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นโอกาสนำไปสู่ความคิดใหม่ๆ ที่จะสามารถจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปได้ และเป็นการนำเอาข้อผิดพลาดมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาทำให้เกิดสิ่งที่ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับ คณินนิตย์ กิจวิธ (2560 : 121) ได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับในความคิดของครูหรือบุคลากร แสดงว่าผู้บริหารมีความสามารถในการนำผลการคิดวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความสามารถในการโนมน้าวให้บุคลากรในโรงเรียนมีความสามารถสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น โดยผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ มีการวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ไปแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรมได้และสอดคล้องกับ อนิรุทธิ์ อมรแก้ว (2559 : 441-442) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและมีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน โดยมุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ทางปัญญาเพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสาร เปิดรับแง่มุมใหม่ๆ ที่หลากหลายเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

1.3 ด้านทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ การที่มีความรู้ความชำนาญและเชี่ยวชาญการใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ และเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ไปยังชุมชน ผู้ปกครอง สถานที่ใกล้เคียง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดสื่อการเรียนการสอน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย สอดคล้องกับ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561 : 112) ได้ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสารประเภทต่างๆ การใช้สื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล และการเผยแพร่ข้อมูล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชานำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน และสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ เนืองภา (2561 : 6) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู กลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะการเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากเทคโนโลยีมีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยต้องใช้ความรู้ความชำนาญ เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งรวมถึงความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และการนำเสนอผลงาน ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและการจัดทำสื่อการเรียนการสอนต่างๆ โดยเฉพาะการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป (CAI) หรือบทเรียนออนไลน์ (e-learning)

1.4 ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล เพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อถือ เชื่อใจ สามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถของตนแสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อสร้างบรรยากาศ

ประชาธิปไตย สามารถประสานงานสร้างเครือข่าย ประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ถวิล ศรีสุข (2560 : 7) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะผู้บริหาร โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารตระหนักหลักมนุษยสัมพันธ์มาเป็นอย่างดี มีการศึกษาเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการที่จะวางแผนใช้งาน บุคลากรอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามลักษณะของงาน และมีการประสานระหว่างผู้บริหารกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนได้มีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ประภัสสร สุขสวัสดิ์ (2560 : 9) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ครูมีความคิดเห็นด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารปรับตัวเข้ากับ บุคลากรอื่นๆในสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ ยกย่องชมเชยบุคลากรในโรงเรียนและส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ผู้บริหารและครูที่ได้รับการฝึกวิชาชีพที่มีแนวคิดในการพัฒนาระบบ การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้สามารถเข้าใจถึงการทำงานของระบบ และประสานงานเป็นอย่างดี อีกทั้ง ผู้บริหารมุ่งความสำเร็จขององค์การโดยอาศัยความสามารถทางการสื่อสารและความคิดสร้างสรรค์ นำมาสร้าง ความร่วมมือโดยใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล รวมทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์และนำเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้ บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ มณฑิพย์ นามนุ (2561 : 91) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า ผู้บริหาร เข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสามารถประยุกต์และบริหารตามสถานการณ์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด และ สอดคล้องกับ ประภัสสร สุขสวัสดิ์ (2560 : 10) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า ระดับวุฒิการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เพราะครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และการศึกษาระดับปริญญาตรี ต่างก็ทำงานภายใต้ผู้บริหารคนเดียวกันที่มีศักยภาพในการไปปฏิบัติงานสูงมีความมุ่งมั่นพฤติกรรมเหมาะสมกับความเป็นผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์ ในการทำงานกล้าคิดกล้าแสดงออกมีความมั่นใจในตัวเอง สร้างความเชื่อมั่นยอมรับและความไว้วางใจให้กับครูในสถานศึกษาทุกคน

ส่วนผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีมีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ 5 ปีทั้งภาพรวม ด้านทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล และด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันทุกคนได้มีโอกาสทำงานกับผู้บริหารหลายยุคหลายสมัย โดยแต่ละคนล้วนที่มีทักษะในการบริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันไป มีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์ในการบริหารแตกต่างกัน ส่งผลให้ครูรับรู้ แตกต่างกันไป เพราะประสบการณ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ ความคิด และมุมมองที่กว้างขึ้น ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่าทำงานมากกว่าและได้ผ่านพ้นอุปสรรคมากกว่า จนมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่า จึงทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงทักษะด้านความคิดรวบยอด และความสามารถด้านการสื่อสารการจัดการผ่านสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ของผู้บริหารได้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อย สอดคล้องกับ วิทยา ไชยศรี (2560 : 7) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์ และคุ้มบางกะเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์และคุ้มบางกะเจ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า เพราะประสบการณ์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ ความคิด และมุมมองที่กว้างขึ้น ผู้ที่มีประสบการณ์มากย่อมจะมีความคิดที่หลากหลาย สามารถมองเห็นภาพในอนาคต เมื่อประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน จะส่งผลให้เกิดองค์ความรู้และความคิดแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้เกิด การพัฒนาในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านความคิดที่เปลี่ยนไปจากเดิม สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้อื่นสังคมในสังคม จึงทำให้มีมุมมองความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ถวิล ศรีสุข (2560 : 10) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะผู้บริหาร โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า แตกต่างกันไป โดยให้เหตุผลว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มี

ความคิดเห็นต่อทักษะด้านความคิดรวบยอด มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เพราะทั้งนี้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไปย่อมมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า และได้ผ่านพ้นอุปสรรคมากกว่า จนมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่า จึงทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารได้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อย และสอดคล้องกับอดุลย์พร ชุ่มช่วย และ ชีระพงศ์ บุศรากุล (2562 : 175-185) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์แตกต่างกัน โดยให้เหตุผลว่า ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ความรู้ความสามารถด้านการสื่อสาร การจัดการผ่านสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ต้องมีความรู้ความสามารถด้านทักษะการสื่อสาร การจัดการผ่านสื่อเทคโนโลยีต่างๆมี ความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ากับคนอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านทักษะการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และสามารถโน้มน้าว เจรจาต่อรอง เพื่อให้เกิดผลดีในการปฏิบัติงานของครู
2. ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในการคิดค้นวิธีการใหม่ๆเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้มีการคิดนอกกรอบ ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือความคุ้นเคยเดิมๆ
3. ด้านทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมหรือพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างครอบคลุมภายในสถานศึกษา และนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
4. ด้านทักษะทางมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้เวลากับครูทุกคนในการให้คำปรึกษาอย่างจริงใจ และให้ความสำคัญกับครูทุกคนอย่างเสมอภาคกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตอื่นๆ หรือทั้งสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คะนิงนิตย์ กิจวิณี. (2560). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ถวิล ศรีสุข .(2560). ความคิดเห็นของครูที่มีต่อทักษะผู้บริหาร โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤมล หน่อแก้ว .(2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญส่ง กรุงชาติ .(2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปัทมพร พงษ์เพชร .(2561). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ประภัสสร สุขสวัสดิ์ .(2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายลุ่มน้ำพองสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณฑาทิพย์ นามนุ .(2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ละเอียด ศิลาน้อย.(2562). *วิธีวิทยาการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ เชิงสำรวจและเชิงทดลอง*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบลูพริ้นต์.
- วิทยา ไชยศรี .(2560). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนนครเขื่อนขันธ์และคุ่มบางกะเจ้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 .* ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตบางขุนเทียน. (2563). ข้อมูลพื้นฐาน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <http://www.bangkok.go.th/bangkhunthian/index>
- สุรศักดิ์ เนืองภา .(2561). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูกลุ่มกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อดุลย์พร ชุ่มชวย และ อีระพงศ์ บุศรากุล. (2562). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มมร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 7 (2), 175-185
- อนิรุทธิ์ อมรแก้ว .(2559). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9. วันที่ 29 พฤศจิกายน 2562. อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี